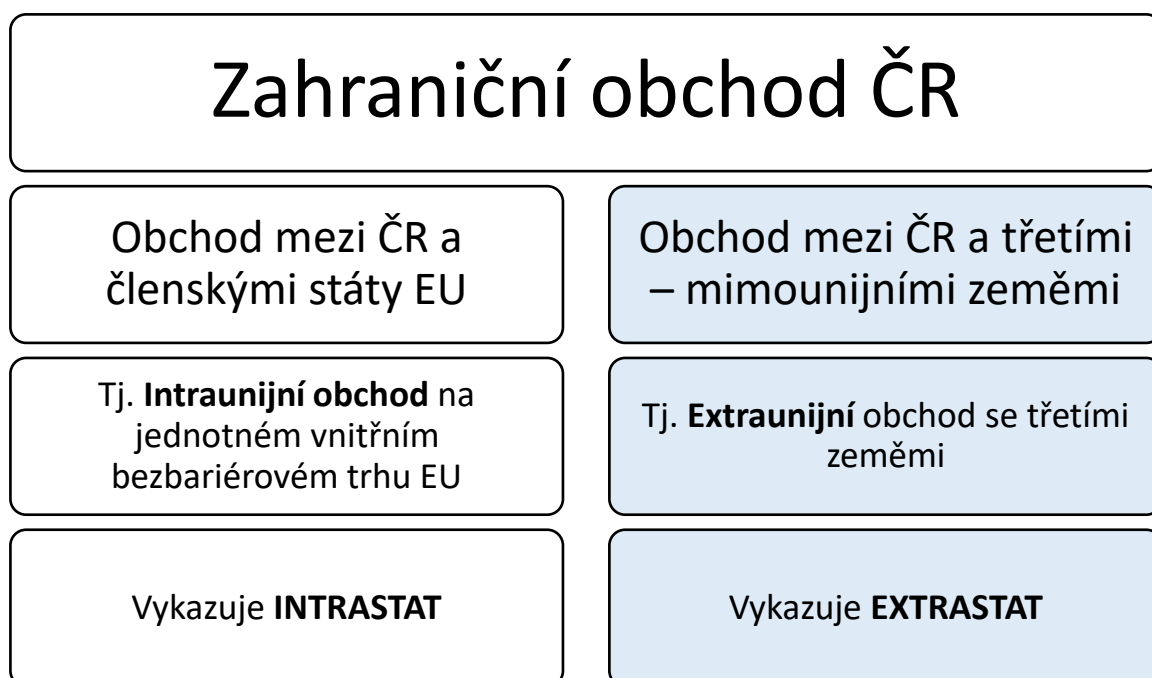

Příručka o podmínkách dovozu / vývozu zemědělských výrobků a potravin ve vztahu k zemím mimo EU

(**Poznámka:** pro přechod na odkaz: Ctrl + klepnutí levým tlačítkem myši na adresu)

Podmínky pro dovoz zemědělských výrobků a potravin do EU a podmínky pro jejich vývoz z EU jsou předmětem Společné obchodní politiky a Společné zemědělské politiky a jako takové jsou pro všechny členské státy EU shodné.

Tento materiál má za **CÍL** (vzhledem k častým dotazům zaměřených na vývoz resp. dovoz zemědělských a potravinářských výrobků) **informovat širší veřejnost o současných informačních zdrojích a kontaktech na kompetentní úřady, na které je možno se obrátit s konkrétními problémy či žádostmi ohledně zahraničního obchodu EU (tedy také ČR) se třetími zeměmi.**

Věříme, že těmito informacemi pomůžeme českým obchodníkům se zemědělskými a potravinářskými výrobky k lepší orientaci v problematice podmínek agrárního zahraničního obchodu EU se třetími zeměmi.

Rádi uvítáme Vaše dotazy, případné připomínky či eventuálně návrhy na doplnění.

KONTAKTY A INFORMAČNÍ ZDROJE

1. STATISTICKÁ DATA:

Zpracované údaje o vývozu a dovozu ČR v teritoriálním i komoditním členění jsou dostupné na internetové adrese Českého statistického úřadu <http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>. Údaje o dovozu a vývozu EU a jejích členských států (tedy včetně ČR) jsou na adrese <https://ec.europa.eu/eurostat/>. Zde jsou k dispozici i jiná statistická data o produkci, cenách a podobně. Data o produkci, spotřebě, cenách zemědělské produkce a další údaje v ČR jsou dostupné na internetové adrese <http://www.czso.cz>. Další informace o vývozu a dovozu do téměř dvou stovek zemí lze získat na stránkách <https://comtradeplus.un.org>.

2. OBCHODNÍ DOHODY:

Bilaterální obchodní dohody mezi EU a třetími zeměmi jsou publikovány v Úředním věstníku Evropské unie a jsou dostupné na internetové adrese https://europa.eu/european-union/index_cs na základě postupného výběru: Právo EU → Vyhledávání právních předpisů → Právní předpisy EU (databáze Eur-Lex) – portál umožňující přístup k právu Evropské unie. Přehled platných obchodních dohod a informace o průběhu projednávání nových dohod nebo úpravy stávajících jsou na internetové adrese <https://ec.europa.eu/policy/countries-and-regions/>. Pro dovoz z rozvojových zemí uplatňuje EU systém všeobecných celních preferencí (GSP) podle Nařízení Rady 978/2012 ve znění pozdějších předpisů (více informací na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV:cx0003>).

3. INFORMACE O PODMÍNKÁCH ZAHRANIČNÍHO OBCHODU:

Základem pro získání informace o vývozu nebo dovozu konkrétního zboží je znalost kódu kombinované (celní) nomenklatury. Pro určení celního kódu zboží lze využít stránek GŘ Cel (<http://www.celnisprava.cz/cz/clo/informace-pro-fyzicke-osoby/Stranky/jake-bude-clo-pri-dovoze-zbozi.aspx>).

4. SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA:

Zahraniční obchod EU se třetími zeměmi v oblasti obchodu se zemědělskými a potravinářskými výrobky je regulován pravidly Společné zemědělské politiky prostřednictvím tzv. obchodních mechanismů a fytosanitárních a veterinárních opatření. V zásadě se jedná o společný celní sazebník stejný pro všechny členské země EU, systém dovozních a vývozních licencí pro regulaci obchodu a uplatňování preferenčního nakládání, vývozní subvence na podporu exportu, systém záruk, kontrolní mechanismy a fytosanitární a veterinární předpisy pro zajištění odpovídající kvality a zdravotní nezávadnosti dovozů a vývozů.

Pro dovoz i vývoz řady zemědělských výrobků a potravin jsou v rámci Společné zemědělské politiky požadovány dovozní a vývozní licence, na některé produkty je možno získat vývozní subvence. V případě využívání subvencí je třeba použít formulář T5, který doprovází zboží při transportu přes území ES a který dokazuje propuštění výrobků z celního území Společenství. Vývozní a dovozní licence, vývozní subvence a záruky obhospodařuje v ČR Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), který je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Služeb SZIF mohou využívat také operátoři jiných členských států EU. Podrobnější informace je možno nalézt na internetových stránkách SZIF (<http://www.szif.cz>), kde je možno získat aktuální informace, příručky pro žadatele, příslušnou legislativu např. o licencích, subvencích atd. Kontrolní opatření zajišťuje celní správa ve spolupráci se SZIF. Na internetových stránkách celní správy ČR (<http://www.celnisprava.cz>) v sekci Clo lze získat bližší informace o dokumentech (např. Jednotný správní doklad (JSD), osvědčení o původu zboží, celní fakturu atd.), které jsou celními orgány vyžadovány pro uskutečnění vývozu, resp. dovozu.

5. VETERINÁRNÍ, FYTOSANITÁRNÍ A KVALITATIVNÍ POŽADAVKY:

Informace veterinárního charakteru týkající se obchodování s výrobky živočišného původu včetně vzorů osvědčení jsou dostupné na stránkách Státní veterinární správy <http://www.svscr.cz>. Fytosanitární informace jsou uvedeny Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského <http://www.ukzuz.cz>. Další informace jsou na stránkách Státní zemědělské a potravinářské inspekce <http://www.szpi.gov.cz>.

Některé třetí země mohou vyžadovat při dovozu zboží Free Sale Certificate (FSC), který potvrzuje, že zboží je v ČR volně v prodeji. Pro udělení razítka na certifikát se lze obrátit na [Hospodářskou komoru ČR](#) nebo MZe – [Odbor bezpečnosti potravin](#) a [Odbor potravinářský](#) potvrzuje certifikáty bezplatně.

6. DALŠÍ INFORMACE:

Pro doplnění jsou uvedeny adresy Potravinářské komory ČR <http://foodnet.cz> a Hospodářské komory <http://www.komora.cz>, na kterých bývá také řada užitečných informací k zahraničnímu obchodu. Adresa Agrární komory je <http://www.akcr.cz>; nabídky a poptávky v domácím a zahraničním obchodě zveřejňuje na informačním portálu <http://www.apic.cz/>.

a) Podmínky pro VÝVOZ:

Přehled o celních podmínkách vývozu a překážkách obchodu uvádí portál Access2Markets (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>) provozovaný Evropskou komisí - Generálním ředitelstvím pro obchod (DG Trade). Je zde řada dalších užitečných informací a zejména velmi potřebné celní sazebníky třetích zemí s vyznačením preferencí pro EU. Je zde možno nalézt také statistiky dovozu a vývozu a vzory potřebných formulářů.

Kontakty na zastupitelské úřady ČR a podrobné teritoriální informace je možno získat na internetovém systému „Zelená linka pro export MPO“ v rámci internetového portálu BusinessInfo <http://www.businessinfo.cz> nebo prostřednictvím „Klientského centra pro export“ <http://www.export.cz/>.

Na internetových stránkách Ministerstva zahraničních věcí <http://www.mzv.cz> jsou u jednotlivých zemí uvedeny souhrnné teritoriální informace, které obsahují mimo jiné ekonomické informace o dané zemi, dovozní podmínky zemí, informace o potřebných dokumentech, celním systému, kontrole dovozu, ochraně domácího trhu a obchodních zvyklostech.

Informace o obchodních příležitostech a různé teritoriální a komoditní informace lze dále získat i na internetové adrese Czech Trade <http://czechtrade.cz>, teritoriální studie a další informace také na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu <http://www.mpo.cz>, informace z oblasti investic v zahraničí na adrese <http://www.czechinvest.org>.

b) Podmínky pro DOVOZ:

Základní informace o podmínkách dovozu a clech jsou dostupné v [Databázi Evropské komise - TARIC](#). Zadáme kód zboží, případně zemi původu/určení a vyhledáme přes „Opatření týkající se vyhledávání“. Na této adrese jsou uvedeny cla erga omnes, preferenční cla pro jednotlivé země. Na internetových stránkách celní správy ČR (<http://www.celnisprava.cz>) v sekci Clo → Problematika TARICu je uvedeno čerpání některých dovozních kvót (Kvóty) a je zde i elektronický český integrovaný tarif (EČIT) obsahující souhrnné celní informace. Souhrnně lze najít cla, kvóty WTO a další základní informace o podmínkách dovozu v příloze I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. Tato příloha I se každý rok v souhrnném vydání mění. Naposledy byla změněna nařízením Komise (ES) č. 1577/2020 s platností od 1. 1. 2021. Je však nutno upozornit, že tento předpis se dále neustále mění v některých dílčích údajích. Je velmi vhodný pro celkovou orientaci, pro aktuální informace se však doporučuje využívat výše uvedenou databázi TARIC.

Další užitečné informace zahrnující cla, daně, poplatky, potřebné celní dokumenty, pravidla původu, speciální požadavky, statistiky obchodu, dohody o zónách volného obchodu a odkazy na další informační zdroje poskytuje výše zmíněný portál Access2Markets (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home/>).

Podrobné podmínky uplatnění potravin na trhu ČR jsou dány zákonem č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích. Tento zákon byl mnohokrát pozměněn. Poslední konsolidované znění je uvedeno v zákonu 224/2008 Sb. (Sbírka zákonů částka 70 rozeslána 30. června 2008), které lze nalézt na konci seznamu „Zákony od 30. června 2008 do 30. listopadu 2010“ na internetové adrese: <http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu-steinopisy-sbirky-zakonu.aspx>, bohužel zákony se dále mění. Zákon č. 110/1997 Sb. naposledy 183/2017 Sb. a 302/2017 Sb.

7. NEZÁVISLÉ ZDROJE:

Monitoring obchodních překážek a dalších opatření ovlivňujících světový obchod je možno nalézt na adrese <http://www.globaltradealert.org>; aktuality bilaterálních vztahů na adrese <http://www.bilaterals.org>.

Příklad postupu před rozhodnutím o VÝVOZU

Modelový příklad: Vývozní záměr - vývoz sýrů do zemí Blízkého a Středního východu

Příklad postupu
před
rozhodnutím o
VÝVOZU

1. Specifikace produktu podle kódu zboží:
2. Analýza stávajícího vývozu do zemí Blízkého a Středního východu
3. Smlouvy o zónách volného obchodu (FTA)
4. Clo
5. Překážky obchodu
6. Další analýzy
7. Formality vývozu do dané země
8. Společná zemědělská politika (subvence, licence)

1. Specifikace produktu podle kódu zboží:

Nalezení kódu zboží: Přejdeme na stránku [Databáze EK - TARIC](#). Vybereme položku, případně zemi původu/určení a vyhledáme přes „Opatření týkající se vyhledávání“. Modelový příklad: kód **04069092 sýry ostatní, tuk do 40%, voda přes 62% do 72%**.

2. Analýza stávajícího vývozu do zemí Blízkého a Středního východu:

Český statistický úřadu <http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>.

Položka 04069092 se v roce 2022 nejvíce vyvážela z ČR do následujících zemí Blízkého východu: Spojené arabské emiráty 1 568 tun, Saudská Arábie 1 313 tun, Libanon 236 tun, Kuvajt 146 tun.

3. Smlouvy o zónách volného obchodu (FTA):

Z výše uvedených zemí jen Libanon a Izrael má s EU Asociační dohodu – Interim agreement.

Možno vyhledat například na adrese http://ec.europa.eu/trade/index_en.htm.

4. Clo:

Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home/>

Vyplníme údaje o vyváženém produktu, zemi původu, cílovou zemi a vyhledáme požadavky pro vývoz. Vybereme „Tarrifs“ (vlevo na panelu).

Položka 04069092 - Spojené arabské emiráty 5%, Saudská Arábie 5%, Libanon 35% (preference pro EU 28% pro ostatní sýry jiné než Kashkaval), Kuvajt 5%. *Někdy nejsou údaje o preferencích EU v databázi uvedeny, potom je nutné vyhledat preference podle příslušné dohody FTA, viz výše.*

5. Překážky obchodu:

Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home/>

Vybereme „Trade barriers“ (vlevo na panelu).

V databázi je pro sledované země uvedena překážka obchodu pro daný produkt v Saúdské Arábii (Netransparentní dovozní podmínky pro zemědělské a potravinářské výrobky). Z dalších zdrojů například <http://www.globaltradealert.org> nejsou známy nějaké překážky obchodu.

6. Další analýzy:

Doporučuje se před rozhodnutím kam směřovat vývoz analyzovat další informační zdroje uvedené v informačním materiálu a zastupitelský úřad ČR (obchodní prostředí, specifické požadavky, ceny, politická situace apod).

Pro modelový příklad pro položku 04069092 **byl vybrán Kuvajt**, kde je velká potenciální možnost uplatnění produktu.

7. Formality vývozu do Kuvajtu:

Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home/>,

Vybereme „Procedures and Formalities“ (vlevo na panelu).

Je požadován: Veterinární certifikát – potvrzení je nutno dohodnout se Státní veterinární správou <http://www.svs-cr.cz> (muže být požadován překlad formuláře do češtiny), Dioxin certifikát, Halal certifikát, Celní certifikát o propuštění do volného oběhu pro potraviny. Specifické požadavky a podmínky jsou uvedeny u formulářů.

8. Společná zemědělská politika (subvence, licence):

SZIF <http://www.szif.cz>. Vývozní subvence na sýry se v současné době neposkytují, pro dovoz výše uvedené položky do Kuvajtu tedy není zapotřebí licence nebo případná kauce.

Příklad postupu před rozhodnutím o DOVOZU

Modelový příklad: Dovošní záměr - dovoz banánů ze třetích zemí

Příklad postupu před rozhodnutím o DOVOZU

1. Specifikace produktu podle kódu zboží:
2. Analýza stávajícího dovozu z třetích zemí
3. Preferenční obchodní dohody
4. Clo
5. Netarifní překážky obchodu
6. Další analýzy
7. Formality dovozu do ČR
8. Společná zemědělská politika (subvence, licence)

1. Specifikace produktu podle kódu zboží:

Nalezení kódu zboží: Přejdeme na stránku [Databáze EK - TARIC](#). Vybereme položku, případně zemi původu/určení a vyhledáme přes „Opatření týkající se vyhledávání“. Modelový příklad: **kód 08039010 banány ostatní čerstvé, ne plantejny**.

2. Analýza stávajícího dovozu z třetích zemí:

Český statistický úřadu <http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>.

Položka 08039010 se v roce 2019 dovážela do ČR z třetích zemí nejvíce z Kolumbie 39 tis. tun, Kostariky 28 tis. tun, Ekvádoru 23 tis. tun, Kamerunu 23 tis. tun a Panamy 15 tis. tun.

3. Preferenční obchodní dohody:

Ženevská dohoda o obchodu s banány stanovuje od 1. ledna 2014 clo 127 EUR/tunu s dalším ročním snižováním na 114 EUR/tunu v roce 2017 (postup snižování cla je podmíněn uzavřením kola Dohá jednání WTO), viz 22010A0609(01) Úřední věstník L141/06/2010 - možno nalézt na <https://european-union.europa.eu>. Postup:

Orgány a instituce, právo, rozpočet → Právní předpisy → Vyhledávání právních předpisů → Právní předpisy EU (databáze Eur-Lex) – portál umožňující přístup k právu Evropské unie. Zároveň se ruší Nařízení Rady 1964/2005 upravující bezcelní kvótu pro země Afriky, Karibiku a Tichomoří. Jiné celní sazby jsou v dohodách o zónách volného obchodu FTA a o hospodářském partnerství EPA. Obchodní dohoda mezi EU a Peru a Kolumbií podepsaná v červnu 2012 se pro Kolumbii uplatňuje od srpna 2013, pro Ekvádor pak od ledna 2017. Kostarika (spolu s dalšími státy Střední Ameriky) má s EU uzavřenu Asociační dohodu uplatňovanou od října 2013. Kamerun má s EU uzavřenu prozatímní dohodu o hospodářském partnerství uplatňovanou od srpna 2014. Viz přehled na https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_cs.

4. Clo:

Celní správa ČR - <http://www.celnisprava.cz> postup viz výše – nalezení kódu zboží.

Položka 08039010 (viz výše) má od 1. ledna 2018 clo 114 EUR/tunu Pro Kolumbii a Kostariku je na základě obchodních dohod s EU clo sníženo na 75 EUR/t, viz Nařízení Rady 734/2012 resp. 735/2012, pro Ekvádor je na základě obchodních dohod s EU clo sníženo na 75 EUR/tunu, viz Nařízení Rady 2369/2016. Pro Kamerun je na základě dohody o hospodářském partnerství mezi EU a státy Střední Afriky clo 0 %.

5. Netarifní překážky obchodu:

Pro sledované země není známa překážka obchodu pro daný produkt na straně EU, spor v rámci WTO byl vyřešen, viz preferenční obchodní dohody – Ženevská dohoda.

6. Další analýzy:

Doporučuje se před rozhodnutím odkud realizovat dovoz analyzovat další informační zdroje uvedené v informačním materiálu a zastupitelský úřad ČR (obchodní prostředí, politická situace apod.).

Pro modelový příklad pro položku 08039010 byl dále vybrán **Kamerun** (čtvrtý největší dovoz z třetích zemí v r. 2022, nulové clo).

7. Formality dovozu do ČR:

„Access2Markets“ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home/>. Vyplníme údaje o dováženém produktu, zemi původu, cílovou zemi a vyhledáme požadavky pro dovoz.

Vlevo na panelu výběr „Procedures and Formalities“.

Požaduje se kontrola obsahu rizikových látek, kontrola pesticidů, zdravotní kontrola, dohledatelnost, specifické požadavky na označování, specifické požadavky pro organickou produkci (nepovinné) a dokládání norem jakosti. Požadavky a podmínky jsou uvedeny u specifických požadavků. Dokládání norem jakosti a související formality pro ČR viz Státní zemědělská a potravinářská inspekce <http://www.szpi.gov.cz> (dovoz ze třetích zemí).

8. Společná zemědělská politika (subvence, licence):

SZIF <http://www.szif.cz>. Od roku 2012 není potřeba žádat o licence na dovoz banánů do EU.

Poznámka: Řada informačních zdrojů je dostupná v několika světových jazycích. Uvedené informace a adresy jsou platné k březnu 2023.

27. 3. 2023

Zpracoval: Odbor zahraničně obchodní spolupráce Ministerstva zemědělství

Kontaktní osoba: Ondřej Misiaczek

(tel: 221 812 327; e-mail: ondrej.misiaczek@mze.cz)